

El llenguatge

Res

5/V/1977

La normativa vigent exigeix que el mot res quan és usat amb valor negatiu, vagi acompanyat de la negació no. Com se sap, el pronom res conserva el seu primitiu valor positiu, com a prolongament que és del mot llatí que volia dir «cosa», en oracions interrogatives i condicionals i en algun altre cas aïllat: Que hi ha res, de nou?. Si et diu res, fes veure que no ho sents. Es a co+ia d'usar res en oracions negatives que ha anat adquirint aquest valor de signe contrari al primitiu, fins al punt que avui ja és sentit, per la massa dels parlants, com un mot intrínsecament negatiu. Cal notar, però, que quan en una proposició negativa el mot res figura després del verb, que és el seu lloc normal de col·locació, és impossible la supressió de l'adverbi no que és el que confereix aquest valor negatiu a la frase, i sense el qual resultaria desproveïda de sentit: No li va dir res. D'allí estant no veiem pas res. Fa dies que no en sé res. És únicament quan el pronom res figura davant el verb que és factible la supressió del terme pròpiament negatiu, supressió, però, que com hem dit, el rigor de la normativa no admet: Per res del món no ho faria. Res no era tan agradable com aquelles passejades.

Però el punt que avui vollem assenyalar és que, tal com ja hem indicat, en termes molt generals el lloc normal de col·locació del mot res és després del verb. No es pot negar que podríem trobar tants exemples vàlids com volguéssim amb el mot res al davant del verb, però és evident que si en molts casos la intervenció de l'adverbi no per a reforçar, d'acord amb la normativa, el sentit negatiu de res pot semblar artificios, és perquè en realitat la frase més lògica i natural seria invertint l'ordre d'aquests dos termes: primer el verb i després el pronom res. És el cas d'oracions com De res no li hauria servit, Res no li va passar digne d'esment, Res de tot allò no el podia convèncer. Aquestes oracions no són pas rebutjades ni de bon tros però, certament, disposades segons un altre ordre, resultarien més lògiques, naturals i desproveïdes de tot caràcter artificios: No li hauria servit de res. No li va passar res digne d'esment. No el podia convèncer res de tot allò.

Albert Jané